

Орган Кіровоградського обкому АКМУ

УРОЧИСТІ ЗАСІДАННЯ, ПРИСВЯЧЕНІ 99-Й РІЧНИЦІ 3 ДНЯ НАРОДЖЕННЯ В. І. ЛЕНІНА

МОСКВА

22 квітня у Москві, в Кремльському Палаці з'їзді, відбулося урочисте засідання, присвячене 99-й річниці з дня народження Володимира Ілліча Леніна. Сюди прийшли представники партійних, радянських, профспілкових і комсомольських організацій Москви, робітники та інженери підприємств столиці, трудівники Підмосков'я, ветерани револю-

ції, всіни Радянської Армії і Флоту, діячі науки, літератури і мистецтва.

У президії — зустрінуті палкими оплесками керівники Комуністичної партії і Радянського уряду, а також керівники комуністичних і робітничих партій та голови урядів країн — членів РЕВ, які прибули на сесію Ради Економічної Взаємодопомоги.

Урочисте засідання відкрив кандидат у члени Політбюро ЦК КПРС, перший

секретар Московського міського комітету партії В. В. Гришин.

З доповіддю «Вірність лєнінізму — джерело всіх наших перемог» виступив секретар ЦК КПРС І. В. Калітонов.

(ТАРС).

КИЇВ

У святково прикрашеному залі Жовтневого Палацу культури зібрались представники партійних,

радянських, профспілкових і комсомольських організацій столиці України, ветерани партії і революції, передовики промислового і сільськогосподарського виробництва, діячі науки й культури, воїни Червонопрапорного Київського військового округу. Тут відбулось урочисте засідання, присвячене 99-й річниці з дня народження В. І. Леніна.

Місця у президії займа-

ють керівники Комуністичної партії і уряду України, старі більшовики, знатні люди міста.

З доповіддю виступив член Політбюро, секретар ЦК КП України В. І. Дрозденко.

З великим піднесенням присутні прийняли вітальний лист ЦК КПРС.

(РАТАУ).

КІРОВОГРАД

22 квітня в приміщенні обласної філармонії відбулось урочисте засідання партійних, радянських і громадських організацій Кіровограда разом з представниками Радянської Ар-

мії, присвячене 99-й річниці від дня народження засновника Комуністичної партії і Радянської держави Володимира Ілліча Леніна.

Засідання відкрив секретар міському партії А. Д. Сухачов. З доповіддю про 99-ті роковини від дня народження В. І. Леніна виступила секретар обкому КП України Н. П. Сухарєвська.

Учасники урочистого засідання направили вітальний лист Центральному Комітетові КПРС і Центральному Комітетові КП України. В залі лунає велична мелодія «Інтернаціоналу».

Після урочистої частини відбувся великий концерт.

У Центральному Комітеті КПРС

Центральний Комітет КПРС прийняв пропозицію Комісії по виробленню проекту нового Примірного Статуту сільськогосподарської артілі і підготовці Третього Всесоюзного з'їзду колгоспників про скликання Всесоюзного з'їзду колгоспників у листопаді 1969 року в м. Москві.

У Комісії по виробленню проекту нового Примірного Статуту сільськогосподарської артілі і підготовці Третього Всесоюзного з'їзду колгоспників

Комісія по виробленню проекту нового Примірного Статуту сільськогосподарської артілі і підготовці Третього Всесоюзного з'їзду колгоспників підготувала проект Примірного Статуту колгоспу (сільськогосподарської артілі), який публікується для широкого обговорення. Після розгляду в комісії зауважень і пропозицій, що надійдуть у результаті обговорення, проект Статуту буде внесено на розгляд Третього Всесоюзного з'їзду колгоспників

ПРОЕКТ ПРИМІРНИЙ СТАТУТ КОЛГОСПУ (СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ АРТІЛІ)

Колгоспний лад — невід'ємна частина радянського соціалістичного суспільства; це намічений В. І. Леніном, історично геверірений і відповідаючий особливостям та інтересам селянства шлях його поступового переходу до комунізму.

Суспільна власність на засоби виробництва, переваги великого колективного господарства, повсякденне піклування та допомога партії і держави дали змогу добитися величезних соціально-економічних перетворень на селі. Завдяки самовідданій праці колгоспного селянства, зусиллям робітничого класу, всього радянського народу колгоспи перетворилися у великі механізовані сільськогосподарські підприємства, незмірно збільшилось їх громадське багатство, підвищився життєвий рівень колгоспників, поступово переборюються відмінності між містом і селом.

Колгосп як суспільна форма соціалістичного господарства цілком відповідає завданням дальшого розвитку продуктивних сил на селі, забезпечує управління виробництвом самими колгоспними масами на основі колгоспної демократії, дає змогу правильно поєднувати особисті інтереси колгоспників з громадськими, загальнонародними інтересами. Колгосп — це школа комунізму для селянства.

Під керівництвом Комуністичної партії колгоспне селянство, в тісному й нерушимому союзі з робітничим класом, бере активну участь у будівництві комунізму в нашій країні.

І. ЦІЛІ І ЗАВДАННЯ

1. Колгосп (назва колгоспу) району округу області (краю) республіки с кооперативною організацією селян, які добровільно об'єдналися для спільного ведення великого соціалістичного сільськогосподарського виробництва на ос-

нові суспільних засобів виробництва і колективної праці.

2. Колгосп ставить своїми основними завданнями: всіляко зміцнювати і розвивати громадське господарство, неухильно підвищувати продуктивність праці і ефективність громадського виробництва, виховувати колгоспників у дусі комуністичного ставлення до праці;

збільшувати виробництво і продаж державі сільськогосподарської продукції шляхом інтенсифікації і дальшого технічного переозброєння колгоспного виробництва, впровадження комплексної механізації та широкого здійснення хімізації і меліорації земель; повніше задовольняти зростаючі матеріальні і культурні потреби колгоспників, поліпшувати побутові умови їх життя, поступово перетворювати села у впорядковані селища.

II. ЧЛЕНСТВО В КОЛГОСПІ, ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ ЧЛЕНІВ КОЛГОСПУ

3. Членами колгоспу можуть бути всі громадяни СРСР, які досягли 16-річного віку і виявили бажання своєю працею брати участь у громадському господарстві колгоспу.

Прийняття в члени колгоспу провадить правління колгоспу за заявою вступаючого; рішення правління затверджують загальні збори членів колгоспу в присутності особи, яка подала заяву.

Заяву про прийняття в члени колгоспу правління колгоспу розглядає в місячний строк. На кожного члена колгоспу ведеться «Трудова книжка колгоспника» єдиного зразка.

4. Член колгоспу має право: на одержання роботи в громадському господарстві колгоспу з гарантованою оплатою відповідно до кількості і якості вкладеної ним праці; брати участь у керуванні справами колгоспу, обирати і бути обраним до органів його управління, вносити пропо-

зиції щодо поліпшення діяльності колгоспу, усунення хиб у роботі правління та службових осіб;

діставати від колгоспу допомогу в підвищенні виробничої кваліфікації і набутті спеціальності; користуватися присадибною земельною ділянкою для ведення на ній присадибного господарства, спорудження житлового будинку і господарських будівель, а також колгоспними пасовищами, громадською робочою худобою і транспортом для особистих потреб у встановленому в колгоспі порядку;

на соціальне забезпечення, культурно-побутове обслуговування і допомогу колгоспу в будівництві та ремонті житлового будинку і забезпеченні паливом.

5. Член колгоспу повинен: додержувати Статуту колгоспу і правил внутрішнього розпорядку, виконувати постанови загальних зборів і рішення правління колгоспу;

сумлінно працювати в громадському господарстві, додержувати трудової дисципліни, оволодівати передовими методами і прийомами роботи;

брати активну участь у керуванні справами колгоспу, берегти і охороняти державну та колгоспну власність, не допускати безгосподарності і недбайливого ставлення до громадського добра, раціонально і правильно використовувати землі громадського користування та присадибного фонду.

6. Членство в колгоспі зберігається за особами, які тимчасово вибули з колгоспу, у випадках: проходження дійсної строкової військової служби;

обрання на виборну посаду до радянських, громадських і кооперативних організацій; вступу на навчання з відривом від виробництва; переходу на роботу в промисловість або інші галузі народного господарства на строк, установлений правлінням колгоспу.

Членство в колгоспі зберігається також за колгоспниками, які припинили роботу через старість або інвалідність, якщо вони продовжують проживати в колгоспі.

7. Заява колгоспника про вихід з колгоспу повинна бути розглянута правлінням колгоспу з наступним затвердженням рішення правління на чергових загальних зборах членів колгоспу не пізніше як у тримісячний строк з дня подачі заяви.

З колишнім колгоспником правління колгоспу провадить повний розрахунок після закінчення господарського року не пізніше як через місяць після затвердження річного звіту колгоспу.

III. ЗЕМЛЯ ТА ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ

8. Відповідно до Конституції СРСР за колгоспом закріплюється земля в безплатне і безстрокове користування, тобто навечно.

Земля, яка закріплюється за колгоспом, є загальнонародною, державною власністю, тобто всенародним надбанням, і не може бути об'єктом купівлі-продажу, здачі в оренду та інших операцій.

Кожному колгоспу виконавчий комітет районної (міської) Ради депутатів трудящих видає державний акт на право користування землею, в якому зазначаються розміри і точні межі землі, закріпленої за колгоспом.

Землі, що закріплюються за колгоспом, діляться на землі громадського користування і присадибні землі. Присадибні землі відмежовуються в натурі від земель громадського користування.

9. Колгосп зобов'язується найповніше і найпризильніше використовувати і весь час поліпшувати закріплену за ним землю, підвищувати її родючість, здійснювати заходи по зрошенню і осушенню земель, боротьбі з ерозією ґрунтів, берігати і суворо охороняти колгоспні землі від розбазарювання, додержувати встановлених правил користування лісами.

(Продовження на 2-й стор.)

ПРИМІРНИЙ СТАТУТ КОЛГОСПУ

(Продовження. Початок на 1-й стор.).
ми, водними джерелами та корисними копалинами (пісок, глина, камінь, торф тощо).

10. Зменшення площі колгоспних земель або зміна меж землекористування колгоспу, які викликаються державними або громадськими потребами, провадиться тільки за згодою загальних зборів колгоспників за рішеннями відповідних державних органів. При цьому надання для несільськогосподарських потреб зрошуваних і осушених земель, ріллі, земельних ділянок, зайнятих багаторічними плодовими насадженнями і виноградниками, як правило, не допускається.

Колгосп має право на відшкодування збитків, зв'язаних із зменшенням площі колгоспних земель або зміною меж землекористування колгоспу, в порядку, встановленому чинним законодавством.

IV. ГРОМАДСЬКА ВЛАСНІСТЬ КОЛГОСПУ

11. Економічною основою колгоспу, поряд з державною власністю на землю, є громадська власність колгоспу.

Громадську власність колгоспу становлять належні йому підприємства, будинки, споруди, трактори, комбайни та інші машини, устаткування, транспортні засоби, робоча і продуктивна худоба, багаторічні насадження, меліоративні та іригаційні споруди, вироблена продукція, кошти й інше майно колгоспу.

12. Для здійснення своєї діяльності і дальшого зростання громадського господарства колгосп створює, планово і продуктивно використовує і поповнює основні та оборотні виробничі фонди. Ці фонди є неподільними (засоби їх не підлягають розподілу між членами колгоспу) і використовуються тільки за цільовим призначенням.

Неподільними є також і основні фонди невиробничого призначення.

13. Право розпоряджатися майном і коштами колгоспу належить тільки самому колгоспові — його органам управління.

Придбання, продаж, вибраккування і списування основних засобів та інших матеріальних цінностей провадиться в порядку, встановленому загальними зборами членів колгоспу, і на основі чинного законодавства.

Члени колгоспу, які допустили через свою неуважність або недбайливість загибель, псування чи втрату колгоспного майна, а також ті, що винні в самовільному використанні тракторів, автомобілів, сільськогосподарських машин, робочої або продуктивної худоби і завдали колгоспові матеріальні шкоди, повинні компенсувати її колгоспові.

Розмір дійсної шкоди визначає правління колгоспу. Стягнення шкоди правлінням колгоспу може провадити з урахуванням конкретної обстановки, при якій вона була заподіяна, в розмірі до 1/3 місячного основного заробітку члена колгоспу, а в більшому розмірі — через народний суд.

Рішення правління колгоспу про стягнення шкоди колгоспник може оскаржити в народний суд.

V. ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКА І ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ КОЛГОСПУ

14. Колгосп веде своє господарство за планом, затверджуваним загальними зборами колгоспників, застосовуючи найпрогресивніші науково обгрунтовані форми й методи організації виробництва, які забезпечують максимальне одержання продукції високої якості при найменших затратах праці і коштів.

Розробляючи плани, колгосп виходить з необхідності розширеного відтворення громадського господарства, виконання плану державних закупок, договорів контрактизації сільськогосподарських продуктів і надпланового продажу зерна та іншої необхідної державі продукції, задоволення матеріальних і культурних потреб колгоспників.

15. Виробничо-фінансова діяльність колгоспу здійснюється на основі господарського розрахунку, широкого застосування моральних і матеріальних стимулів, спрямованих на розвиток виробництва та підвищення рентабельності господарства.

16. Правління і всі члени колгоспу зобов'язуються забезпечити:

раціональне ведення сільськогосподарського виробництва шляхом його інтенсифікації і спеціалізації, переважно розвитку тих галузей, для яких є найкращі природно-економічні умови; підвищення врожайності сільськогосподарських культур на основі піднесення культури землеробства;

всесторонній розвиток тваринництва, зростання продуктивності худоби і птиці, подолання плеїної справи, одержання зоотехнічних та ветеринарних

правил, створення міцної і сталої кормової бази для тваринництва; впровадження у виробництво нової техніки і прогресивної технології, комплексної механізації, електрифікації, досягнень науки і передового досвіду; проведення меліорації земель та хімізації;

ефективне використання і збереження тракторів, комбайнів, автомобілів та інших машин, робочої і продуктивної худоби, будинків та споруд;

будівництво виробничих будинків і об'єктів культурно-побутового призначення, житлових будинків і дитячих закладів, шляхів, водогосподарських та інших споруд відповідно до планів розвитку господарства і забудови населених пунктів.

17. З метою більш повного й рівномірного використання трудових ресурсів і місцевих джерел сировини, підвищення доходності громадського господарства колгосп створює і розвиває підсобні підприємства, а також різні промисли; може вступати в договірні відносини з промисловими підприємствами і торговельними організаціями з метою створення в колгоспі філіалів (цехів) для виготовлення різних виробів і товарів силами колгоспників у періоди, вільні від сільськогосподарських робіт.

18. Колгосп може на добровільних засадах брати участь у діяльності міжколгоспних і державно-колгоспних підприємств та організацій, вступати в об'єднання і союзи.

19. Колгосп за рішенням загальних зборів колгоспників може об'єднувати частину своїх коштів з коштами місцевих Рад депутатів трудящих, радгоспів та інших державних і кооперативних підприємств та організацій для будівництва в колгоспі на пайових засадах об'єктів культурно-побутового призначення, благоустрою і проведення інших заходів, спрямованих на розвиток колгоспного виробництва та поліпшення культурно-побутового обслуговування колгоспників.

20. Колгосп укладає договори з державними, кооперативними і громадськими організаціями на продаж сільськогосподарської продукції, купівлю машин, матеріалів, худоби та іншого майна, на продаж напівфабрикатів і виробів підсобних підприємств та промислів, на виконання різних робіт і подання послуг, а також вступає в інші договірні відносини, які відповідають цілям його діяльності.

21. Колгосп відкриває в установі Держбанку СРСР рахунок для розрахунків та зберігання коштів і провадить усі касові й розрахункові операції відповідно до встановлених правил.

Перерахування або видача коштів з рахунків колгоспу в установі Держбанку СРСР провадиться за розпорядженням правління колгоспу.

Колгосп може користуватися державними короткостроковими і довгостроковими кредитами.

Розпорядження правління колгоспу на перерахування або видачу коштів з рахунків колгоспу, а також зобов'язання колгоспу по кредитах дійсні при наявності підписів голови і головного бухгалтера колгоспу.

22. Колгосп провадить бухгалтерський, оперативний і статистичний облік, впроваджує передові методи, форми обліку, складає звітність за затвердженими формами і подає її в установлені строки відповідним органам.

23. Колгосп не відповідає за зобов'язаннями і боргами членів колгоспу. Члени колгоспу не відповідають своїм майном за зобов'язаннями і боргами колгоспу.

VI. ОРГАНІЗАЦІЯ, ОПЛАТА І ДИСЦИПЛІНА ПРАЦІ

24. Всі роботи в громадському господарстві колгоспу виконуються особистою працею колгоспників.

Наймання спеціалістів та інших працівників із сторони допускається лише в тих випадках, коли в колгоспі немає відповідних спеціалістів або коли сільськогосподарські та інші роботи не можуть бути виконані в необхідні строки силами колгоспників.

Колгосп впроваджує наукову організацію праці, дбає про повне і найраціональніше використання робочої сили в громадському виробництві.

25. Тривалість і розпорядок робочого дня в колгоспі, порядок надання вихідних днів, щорічних оплачуваних відпусток, а також мінімум трудової участі в громадському господарстві працездатних колгоспників регулюються правилами внутрішнього розпорядку колгоспу.

26. Форми організації виробництва і праці (ділянки, ферми, бригади, ланки та інші виробничі підрозділи) встановлюються і застосовуються колгоспом за-

лежно від конкретних умов господарства та рівня механізації, спеціалізації і технології виробництва.

До складу виробничих підрозділів колгоспники добираються з урахуванням кваліфікації, досвіду роботи, навичок, місця проживання, особистого бажання.

За виробничими підрозділами колгоспу закріплюються на ряд років земельні ділянки, трактори, машини та інвентар, робоча і продуктивна худоба, необхідні будівлі та інші засоби виробництва. Діяльність виробничих підрозділів колгоспу здійснюється на основі внутрігосподарського розрахунку.

27. Основним джерелом доходів колгоспників є громадське господарство колгоспу. Оплата праці в колгоспі провадиться відповідно до кількості і якості праці, вкладеної кожним колгоспником у громадське господарство, за принципом: за добру працю, за кращі результати — вища оплата.

Оплата праці в колгоспі застосовується або відрядна за обсяг виконаних робіт, вироблену продукцію, або акордно-преміальна, або почасова, за встановленими розцінками і ставками. Недоброкісно виконана з вини колгоспника робота не оплачується або розмір оплати за неї відповідно зменшується.

Норми виробітку і розцінки на сільськогосподарській та інших роботах розробляються і в разі потреби переглядаються з широкою участю колгоспників та спеціалістів, виходячи з конкретних умов господарства, і затверджуються правлінням колгоспу.

28. Колгосп встановлює за роботу в громадському виробництві гарантовану оплату праці членів колгоспу.

З метою підвищення матеріальної зацікавленості колгоспників у збільшенні виробництва сільськогосподарської продукції, поліпшенні якості і зниженні її собівартості, поряд з основною оплатою праці, застосовуються додаткова оплата та інші види матеріального стимулювання.

Члени колгоспу, які не виконали без поважних причин встановленого ліміту трудової участі в громадському господарстві, рішенням правління колгоспу можуть частково або повністю позбавлятися додаткової оплати та інших видів матеріального заохочення.

29. Для задоволення потреби колгоспників у сільськогосподарських продуктах у колгоспі створюється натуральний фонд розподілу за працею, у який виділяється певна частина валового збору зерна та інших продуктів, а також кормів. Ці продукти і корми видаються або продаються колгоспникам у кількості і порядку, встановлених загальними зборами членів колгоспу.

30. Правління колгоспу забезпечує своєчасну виплату належного колгоспникам заробітку. При цьому гроші виплачуються не рідше одного разу на місяць, а натуральна продукція видається в міру її надходження.

Остаточний розрахунок з колгоспниками провадиться не пізніше місячного строку після затвердження річного звіту колгоспу.

31. Правління колгоспу, керуючись цим Статутом, розробляє положення про оплату праці і внутрігосподарський розрахунок, які затверджуються загальними зборами колгоспників.

32. Усі роботи в колгоспі здійснюються з додержанням установлених правил техніки безпеки і вимог виробничої санітарії.

Колгосп виділяє необхідні кошти на проведення заходів по техніці безпеки, виробничій санітарії, на придбання спеціального одягу, спеціального взуття і захисних пристроїв для видачі або продажу їх колгоспникам за встановленими нормами.

33. Жінки — члени колгоспу мають право на відпустку в зв'язку з вагітністю і пологами; вагітним жінкам надається легка робота; жінкам, які мають грудних дітей, створюються необхідні умови для своєчасного годування дітей, їм можуть надаватися додаткові відпустки.

34. За досягнення високих результатів у виробництві, розробку і впровадження раціоналізаторських пропозицій, економію громадських коштів, довгочасну бездоганну роботу в колгоспному виробництві та за інші заслуги перед колгоспом загальні збори членів колгоспу або правління застосовують такі заходи заохочення колгоспників:

оголошення подяки;
видача премії, нагородження цінним подарунком;
нагородження почесною грамотою;
занесення на дошку пошани або в книгу пошани;
присвоєння звань «Заслужений колгоспник» і «Почесний колгоспник», згід-

но з затвердженим колгоспом положенням.

На розсуд загальних зборів членів колгоспу можуть бути встановлені й інші заходи заохочення.

Звання «Заслужений колгоспник» і «Почесний колгоспник» присвоюються рішенням загальних зборів членів колгоспу, згідно з затвердженим колгоспом положенням.

35. За порушення трудової дисципліни або Статуту колгоспу на винних осіб загальні збори колгоспників або правління колгоспу можуть накласти такі стягнення:

осуд;
догана;
сувора догана;
переведення на нижчеоплачувану роботу строком до трьох місяців;
звільнення з займаної посади;
попередження про виключення з членів колгоспу.

Виключення з членів колгоспу може бути допущене як крайній захід лише щодо осіб, які систематично порушують трудову дисципліну або Статут колгоспу, після застосування до цих осіб інших заходів стягнення. Постанова загальних зборів колгоспників про виключення з членів колгоспу може бути оскаржена у виконавчий комітет районної (міської) Ради депутатів трудящих.

Особи, виключені з членів колгоспу, позбавляються прав члена колгоспу, встановлених цим Статутом.

На голову колгоспу і голову ревізійної комісії, членів правління і членів ревізійної комісії стягнення можуть накладати загальні збори колгоспників, а на головних (старших) спеціалістів, головного бухгалтера і керівників виробничих підрозділів — загальні збори або правління колгоспу.

VII. РОЗПОДІЛ ВАЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ І ДОХОДІВ КОЛГОСПУ

36. При розподілі доходів повинно забезпечуватися правильне поєднання нагромадження і споживання, постійне зростання виробничих, страхових і культурно-побутових громадських фондів, підвищення життєвого рівня колгоспників.

З виробленої колгоспом валової продукції покриваються матеріальні затрати на її виробництво (амортизація основних фондів, затрати насіння, кормів, добрив, нафтопродуктів, витрати по поточному ремонту та ін.).

За рахунок одержаного валового доходу колгосп утворює фонд оплати праці.

Чистий дохід колгосп використовує: на сплату податків і внесень грошових платежів державі;
на збільшення основних і оборотних фондів;

на створення культурно-побутового фонду, фонду соціального забезпечення і матеріальної допомоги колгоспникам; на матеріальне заохочення колгоспників і спеціалістів;

на утворення і поповнення резервного фонду та на інші цілі.

Відрахування на збільшення основних і оборотних фондів є обов'язковими; розміри відрахувань встановлюються щороку з урахуванням потреби в коштах для забезпечення дальшого неперервного зростання громадського виробництва.

37. З виробленої натуральної продукції рослинництва і тваринництва колгосп створює насінний фонд у розмірі повної потреби;

виконує план продажу сільськогосподарських продуктів державі, повертає натуральні позички, створює натуральний фонд зерна та інших продуктів для видачі або продажу колгоспникам і, якщо має можливість, продає понад план зерно та іншу потрібну державі продукцію;

виділяє корми для громадського поголів'я худоби і птиці в розмірі річної потреби, а також для видачі або продажу колгоспникам;

утворює страхові і перехідні фонди насінний, фуражний та продовольчий; виділяє продукти на громадське харчування, на утримання дитячих закладів та сирі і частину продуктів та кормів для подання допомоги пенсіонерам, інвалідам, потребуючим членам колгоспу.

Решту продукції колгосп реалізує споживчій кооперації на колгоспному ринку або використовує на інші потреби за своїм розсудом.

38. Кошти, які надійшли від реалізації продукції та інших джерел, колгосп використовує насамперед для розрахунків з колгоспниками за працею, покриття інших виробничих затрат, на внесення платежів державі і повернення грошових позичок, утворення і поповнення громадських фондів колгоспу.

(Закінчення на 3-й стор.).

ПРИМІРНИЙ СТАТУТ КОЛГОСПУ

(Закінчення).

VIII. СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОЛГОСПНИКІВ

39. Члени колгоспу, відповідно до чинного законодавства, одержують пенсії по старості, інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника, а жінки, крім того, — допомогу в зв'язку з вагітністю і пологами за рахунок коштів централізованого союзнного фонду соціального забезпечення колгоспників.

40. Колгосп може із своїх коштів за рішенням загальних зборів виплачувати членам колгоспу допомогу в зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, купувати для колгоспників путівки в санаторії та будинки відпочинку і надавати інші види соціального страхування, а також продавати доплати до всіх видів пенсій, встановлених для колгоспників.

Непрацездатним членам колгоспу, які не одержують пенсій і допомоги, колгосп за рахунок своїх коштів подає матеріальну допомогу. За рішенням загальних зборів колгоспників колгосп може виділяти кошти на будівництво колгоспних і міжколгоспних санаторіїв, будинків відпочинку, піонерських таборів і будинків для людей похилого віку та інвалідів.

IX. КУЛЬТУРА, ПОБУТ, БЛАГОУСТРІЙ

41. Колгосп ажикає заходів для поліпшення культурно-побутових умов життя колгоспників.

З цією метою колгосп: будує і обладнає колгоспні клуби, бібліотеки та інші культурно-освітні заклади, сприяє розвитку фізкультури і спорту, створює дитячі садки і ясла;

сприяє батькам і школі в правильному вихованні дітей, підтримує тісний зв'язок з школою, подає допомогу органам народної освіти у виробничому навчанні дітей, надає школам земельні ділянки, техніку, насіння, добрива і транспорт, забезпечує превалаштування випускників шкіл у колгоспі;

дбає про підвищення виробничої кваліфікації і культурно-технічного рівня членів колгоспу; направляє колгоспників у встановленому порядку на навчання у вищі і середні спеціальні учбові заклади, професійно-технічні училища і школи, на курси підвищення кваліфікації; створює умови для колгоспників, які навчаються заочно;

організує в разі потреби громадське харчування для колгоспників;

подає допомогу органам охорони здоров'я у проведенні в колгоспі лікувальних та профілактичних заходів, надає членам колгоспу безплатно і в невідкладному порядку транспорт для доставки хворих у лікувальні заклади;

здійснює благоустрій, електрифікацію і радіофікацію населених пунктів колгоспу та будинків колгоспників; у встановленому в колгоспі порядку подає допомогу колгоспникам у будівництві і ремонті житлових будинків, а також надає житлову площу, потребуючим цього спеціалістам, які працюють у колгоспі.

X. ПІДСОБНЕ ГОСПОДАРСТВО СІМ'І КОЛГОСПНИКА (КОЛГОСПНОГО ДВОРА)

42. Сім'я колгоспника (колгоспний двір) може мати у власності житловий будинок, господарські будівлі, продуктивну худобу, птицю, бджіл і дрібний сільськогосподарський інвентар для робіт на присадибній ділянці.

Сім'я колгоспника (колгоспному двору) надається в користування присадибна ділянка землі під город, сад та інші потреби в розмірі до 0,50 гектара, включаючи землю, зайняту будівлями, а на поливних землях — до 0,20 гектара.

Розмір присадибної ділянки в межах встановлених норм визначається Статутом колгоспу. При цьому розміри наявних присадибних ділянок, встановлених відповідно до Статуту сільськогосподарської артілі, що був чинним раніше, можуть зберігатися.

При здійсненні компактноі забудови сільських населених пунктів колгосп виділяє колгоспникам біля їхніх житлових будинків (квартир) присадибні ділянки в меншому розмірі, надаючи їм решту земельної ділянки за межами житлової зони населеного пункту. При цьому загальна земельна площа, виділена в користування сім'ї колгоспника (колгоспному двору), не повинна перевищувати розміру присадибної ділянки, передбаченого Статутом колгоспу.

Користування присадибними ділянками у встановлених колгоспом розмірах зберігається за сім'ями колгоспників (колгоспними дворами) у випадках, якщо всі члени сім'ї (колгоспного двора) є непрацездатними через старість або інвалідність, якщо єдиний працездатний член

сім'ї (колгоспного двора) призваний на дійсну строкову військову службу, або обраний на виборну посаду, або пішов учитися, тимчасово перейшов на іншу роботу за згодою колгоспу, або якщо в складі сім'ї (колгоспного двора) залишилися тільки неволонітні. В усіх інших випадках питання про залишення присадибної ділянки вирішують загальні збори членів колгоспу.

Присадибна ділянка не може передаватися в користування іншим особам або оброблятися з застосуванням найманої праці.

Правління колгоспу подає в порядку, встановленому колгоспом, допомогу колгоспникам в обробітку присадибних ділянок; така допомога насамперед подається сім'ям, у складі яких немає працездатних осіб.

Правління колгоспу повинно систематично контролювати додержання встановлених розмірів присадибних ділянок. У разі самовільного збільшення розмірів присадибних ділянок лишки їх проти встановлених норм вилучає правління з передачено колгоспові вирощеного на них урожаю, без повернення затрат, зроблених за час незаконного користування.

43. Сім'я колгоспника (колгоспний двір) може мати одну корову з приплодом до одного року і одну голову молодняка великої рогатої худоби до 2-річного віку, одну свиноматку з приплодом до 3-місячного віку або двох свинок на відгодівлі, до 10 овець і кіз разом, бджолосім'я, птицю і кролів.

Збільшення норм утримання худоби в особистій власності сім'ї колгоспника (колгоспного двора), заміна одних видів худоби іншими в окремих районах з урахуванням національних особливостей і місцевих умов допускається за рішенням Ради Міністрів союзної республіки.

Кількість і види худоби, які може мати сім'я колгоспника (колгоспний двір), у межах встановлених норм визначаються Статутом колгоспу.

Правління колгоспу подає колгоспникам допомогу в заведенні худоби, зооветеринарному обслуговуванні, а також у забезпеченні худоби кормами і пасовищами.

Утримання худоби понад установлені Статутом норми забороняється.

Розмір присадибної ділянки і кількість худоби, які може утримувати, сім'я колгоспника (колгоспний двір), встановлюються загальними зборами членів колгоспу з урахуванням кількості членів сім'ї та їх трудової участі в громадському господарстві колгоспу.

44. Колгосп за рішенням загальних зборів колгоспників надає присадибні земельні ділянки вчителю, лікарю та іншим спеціалістам, які працюють у сільській місцевості і проживають на території колгоспу. Робітникам, службовцям, пенсіонерам та інвалідам, що проживають на території колгоспу, при наявності вільних присадибних земель присадибні ділянки можуть надаватися за рішенням загальних зборів колгоспників.

Зазначеним особам колгосп може також дозволити користуватися в установленому порядку пасовищами для їх худоби.

XI. ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ І РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ КОЛГОСПУ

45. Керування справами колгоспу здійснюється на основі широкої демократії, активної участі колгоспників у розв'язанні всіх питань колгоспного життя.

Справами колгоспу керують загальні збори членів колгоспу, а в період між зборами — правління колгоспу.

46. Загальні збори членів колгоспу є найвищим органом управління колгоспу.

Загальні збори: приймають Стату колгоспу, вносять до нього зміни і доповнення; обирають правління, голову колгоспу і ревізійну комісію колгоспу; затверджують рішення правління про прийняття в члени колгоспу і розв'язують питання про виключення колгоспників з членів колгоспу;

приймають правила внутрішнього розпорядку колгоспу, положення про оплату праці і про внутрігосподарський розрахунок;

затверджують організаційно-господарські, перспективні і річні виробничо-фінансові плани колгоспу; заслуховують звіти правління і ревізійної комісії колгоспу про їх діяльність; затверджують річний звіт і розміри натуральних та грошових фондів колгоспу;

затверджують рішення правління колгоспу про призначення і звільнення з роботи головних (старших) спеціалістів та головного бухгалтера колгоспу; розв'язують питання про участь колгоспу в міжколгоспних і державно-колгоспних підприємствах та організаціях, про вступ його в об'єднання, союзи, про укрупнення або розукрупнення колгоспу.

У зазначених вище питаннях рішення правління колгоспу без затвердження їх загальними зборами колгоспників є недійсними.

Загальні збори колгоспників розглядають також інші питання діяльності колгоспу.

47. Загальні збори членів колгоспу скликаються правлінням колгоспу не менш як чотири рази на рік. Правління колгоспу повинно також скликати загальні збори колгоспників, якщо цього вимагатиме не менш як $\frac{1}{3}$ членів колгоспу.

Загальні збори правомочні розв'язувати питання, якщо на зборах присутні не менш як $\frac{2}{3}$ всіх членів колгоспу.

Рішення на загальних зборах колгоспників приймаються простою більшістю голосів.

Правління колгоспу сповіщає колгоспників про скликання загальних зборів не пізніше як за сім днів до зборів.

48. У великих колгоспах, де скликати загальні збори членів колгоспу важко, для розв'язання питань, що належать до відання загальних зборів, можуть скликати збори уповноважених.

Уповноважені обираються на зборах колгоспників у бригадах та інших підрозділах колгоспу. Норми представництва і порядок обрання уповноважених встановлюються загальними зборами членів колгоспу.

Збори уповноважених правомочні розв'язувати питання, якщо на них присутні не менш як $\frac{3}{4}$ всіх уповноважених.

49. Правління колгоспу є виконавчо-розпорядчим органом, відповідальним перед загальними зборами членів колгоспу, і здійснює керівництво всією організаційною, виробничо-фінансовою, культурно-побутовою та виховною діяльністю колгоспу.

Правління колгоспу організує виконання планів виробництва і продажу державі сільськогосподарської продукції, бережно, по-господарському витрачає матеріальні засоби і кошти, аживає заходів до зміцнення виробничої і трудової дисципліни.

У своїй діяльності правління колгоспу завжди спирається на широкий колгоспний актив, розвиває і підтримує творчу ініціативу членів колгоспу по удосконаленню організації громадського виробництва і підвищенню продуктивності праці, позаякчас дбає про поліпшення умов праці та побуту колгоспників, чуйно і уважно ставиться до розгляд їхніх прохань та пропозицій.

Правління колгоспу обирається строком на три роки. Щороку правління колгоспу звітує про свою діяльність перед загальними зборами колгоспників.

Засідання правління колгоспу скликаються в міру потреби, але не рідше одного разу на місяць; правління правомочне розв'язувати питання, якщо на засіданні присутні не менш як $\frac{3}{4}$ членів правління.

Рішення правління приймаються простою більшістю голосів.

50. Загальні збори колгоспників обирають строком на три роки голову колгоспу, який є одночасно головою правління колгоспу.

Голова колгоспу здійснює повсякденне керівництво діяльністю колгоспу, забезпечує виконання рішень загальних зборів і правління, представляє колгосп у відносинах з державними органами та іншими установами й організаціями.

Правління колгоспу обирає із свого складу одного-двох заступників голови колгоспу.

Голова колгоспу і члени правління, які не виправдали довіри, можуть бути достроково відкликані за рішенням загальних зборів членів колгоспу.

51. Правління колгоспу призначає з числа членів колгоспу або приймає на роботу за трудовим договором головного бухгалтера.

Головний бухгалтер організує облік і звітність у колгоспі, здійснює повсякденний контроль за збереженням і правильним витрачанням коштів та матеріальних цінностей. Головний бухгалтер разом з головою колгоспу підписує річний звіт колгоспу і документи по прибутку і витрачанням коштів та матеріальних цінностей.

52. Для керівництва окремими галузями діяльності колгоспу правління призначає з числа членів колгоспу або приймає на роботу за трудовим договором спеціалістів.

Головні (старші) спеціалісти несуть відповідальність за стан керованої ними галузі і організують виконання виробничо-фінансового плану. Вказівки головних (старших спеціалістів) у питаннях,

що належать до їх відання, обов'язкові для членів колгоспу, а також для службових осіб колгоспу.

53. Для ширшої участі членів колгоспу в управлінні громадським виробництвом у бригадах та інших виробничих підрозділах колгоспу скликаються збори колгоспників.

Збори колгоспників бригади (підрозділу):

обирають бригадира (керівника підрозділу) з наступним затвердженням його правлінням колгоспу;

розглядають планове завдання, звіти бригадира (керівника підрозділу) про роботу та інші питання виробничої діяльності;

обговорюють заходи по зміцненню трудової дисципліни, вносять у правління колгоспу пропозиції про заходи заохочення і стягнення.

Збори скликаються керівником виробничого підрозділу, правлінням або головою колгоспу.

На зборах може бути обрана рада бригади (підрозділу). Головою ради є керівник відповідного підрозділу. Права і обов'язки ради визначає правління колгоспу.

Розпорядження бригадира (керівника підрозділу), за якими з виробничою діяльністю, обов'язкові для всіх колгоспників, які працюють у даному підрозділі. Бригадир (керівник підрозділу) підлягає в своїй роботі правлінню і голові колгоспу, а в спеціальних питаннях — також головним (старшим) спеціалістам.

54. Для контролю за господарською і фінансовою діяльністю правління та службових осіб колгоспу обирається ревізійна комісія строком не три роки. Ревізійна комісія із свого складу обирає голову.

Ревізійна комісія керується Статутом колгоспу і чинним законодавством, підзвітна загальним зборам членів колгоспу і здійснює контроль за додержанням Статуту колгоспу, цілістю колгоспного майна, законністю договорів і господарських операцій, витрачанням коштів та матеріальних цінностей, правильністю обліку, звітності і розрахунків з колгоспниками, а також за своєчасним розглядом правлінням колгоспу та службовими особами скарг і заяв колгоспників.

Ревізійна комісія проводить щороку не менш як 2 ревізії господарсько-фінансової діяльності колгоспу, періодично перевіряє господарську діяльність бригад та інших виробничих підрозділів і дає свій висновок щодо річного звіту колгоспу. Акти ревізій підлягають затвердженню загальними зборами колгоспників.

55. Ревізійна комісія має право вимагати для перевірки від службових осіб і членів колгоспу необхідні документи, перевіряти склади та інші приміщення і підприємства колгоспу, вносити пропозиції на розгляд загальних зборів і правління колгоспу.

Пропозиції ревізійної комісії розглядаються на чергових загальних зборах, а внесені в правління колгоспу — протягом 10 днів.

56. Вибори правління, голови колгоспу і ревізійної комісії проводяться відкритим або таємним голосуванням за розсудом загальних зборів колгоспників.

Кількість членів правління і ревізійної комісії визначають загальні збори членів колгоспу.

57. У колгоспі можуть створюватися економічна рада або бюро економічного аналізу, культурно-побутова комісія, каса взаємодопомоги та інші організації, що працюють на громадських засадах.

58. Колгосп створює необхідні умови для успішної діяльності громадських організацій, які під керівництвом партійної організації проводять роботу по комуністичному вихованню колгоспників, залученню їх до громадського життя, розвитку соціалістичного змагання.

XII. ПРИЙНЯТТЯ І РЕЄСТРАЦІЯ СТАТУТУ КОЛГОСПУ

59. Статут колгоспу, прийнятий загальними зборами членів колгоспу на основі примірного Статуту, подається на реєстрацію у виконавчий комітет районної (міської) Ради депутатів трудящих. Наступні зміни і доповнення Статуту колгоспу вносяться в такому самому порядку.

60. Зареєстрований Статут колгоспу зберігається в правлінні колгоспу, районному сільськогосподарському органі і виконавчому комітеті районної (міської) Ради депутатів трудящих.

61. Колгосп у своїй діяльності керується Статутом колгоспу і чинним законодавством.

Колгосп, будучи соціалістичним підприємством, користується правами юридичної особи, має печатку і препор.

ВІДОМИЙ НОРВЕЖЬКИЙ УЧЕНИЙ і мандрівник Тур Хейердал 21 рік тому пересік Тихий океан на плоту «Кон-Тікі». Ного розповідь про цю подорож принесла автору широку популярність у різних країнах світу. Книга «Подорож на «Кон-Тікі» була перекладена десятками мов і послужила джерелом натхнення для багатьох любителів далеких мандрів.

Зараз Тур Хейердал готується знову вирушити в дорогу. Він має намір довести свою теорію про існування в минулому зв'язків між африканським континентом і Південною Америкою. За його словами, прагнуча подібності між пірамідами древніх єгиптян і спорудами, які зводили народи Мексика, не випадкова. Колись жителі Північної Африки пересікли Атлантичний океан, висадившись на території нинішньої Мексики і покладали там початок будівництву пірамід.

Для своєї бази Хейердал вибрав район недалеко від піраміди Гази, де три майстри з республіки Чад будують незвичайний човен. Матеріалом для нього служить тростина папірису, який привозять з озера Тан в Ефіопії.

Судно буде мати біля 14 метрів від носа до корми, 5 метрів від борту до борту і плануватись на 2 метри над рівнем води. Воно одержить ім'я бога сонця древніх єгиптян Ра, і над ним буде поставлено невеликий квадратний парус.

«Я хочу створити судно з зразком тих, які будували древні єгиптяни», — говорить Тур Хейердал. — Йх зображення зустрічаються серед малюнків на стінах гробниць, де човен переносить фараона в підземний світ. «Я не знаю, як це вийде», — продовжує Хейердал, — якщо ця посушлива земля виявиться надійною, Правда, у деяких спеціалістів по морських суднах є серйозні сумніви в здатності «Ра» витримати тривалий перехід. Вони вважають, що тростина папірису почне гнити через пару тижнів».

Але Хейердал настроєний більш оптимістично. Він говорить, що, коли мова заходить про практичні питання, він вважає за краще стати на бік наших предків. В результаті, експерти передбачали таке ж сумне майбутнє для «Кон-Тікі», але все обійшлося благополучно.

ХЕЙЕРДАЛ ЗНОВУ ГОТУЄТЬСЯ В ДОРОГУ

лучно, і я невен, що «Ра» з честю вийде з наступного випробування, заявляє Хейердал. Подорож повинна початися в кінці травня цього року. Відправним пунктом послужить містечко Сафі, недалеко від Касабланки. Команда «Ра» буде складатися з семи осіб, представників різних країн світу, включаючи одного з майстрів, які будують човен. Капітан ставить перед ними тільки одну вимогу: вони повинні володіти почуттям гумору, терпінням і витримкою.

Ю. УСТИМЕНКО, кореспондент ТАРС.

● ДЛЯ ДОПИТЛИВИХ ● ДЛЯ ДОПИТЛИВИХ

ТРАКТОРИСТ узявся за важелі, і агрегат рушив зймати нову замітку на плантації. А його товариш, який тільки-но здав зміну, мовив заклопотано, дивлячись тому вслід: — Скільки праці вкладаш, поки доведеш посів до урожаю! Вносиш один енд добра, потім інший. А ще ж боротьба з бур'янами, хворобами рослин. Хороше було б, якби всі ці операції та поєднати.

Цей епізод, пам'ятаю, трапився десь років з шість тому на полі одного з колгоспів Київщини. Що й казати, механізатор висловив цікаву ідею: бажано було б, щоб наші вчені створили такий набір, який міг би в собі і необхідні елементи живлення рослин, і засоби боротьби з бур'янами, шкідливцями, а до того ж ще й захищав посіви від захворювання. Таке побажання тоді здавалося добрим мрією.

Та ось минув час. І те, що раніше здавалося недосяжним, нині набуває реальних обрисів. Щоб переконатися в тому, досить завітати до однієї з

володіють високими класичними якостями — здатні, так би мовити, притримувати вивільнення поживних речовин. Їх ключова властивість і полягає в складній тукі.

Проведені такі випробування. На контрольну ділянку колгоспу імені Леніна на Київщині внесли звичайні тукі. Урожай картоплі тут становив 99 центнерів з гектара. А поруч на дослідній ділянці застосували нові складні добрива з домішкою класичних речовин. Урожайність зросла на 32 центнери з гектара. Цікаво було визначити ефективність поживної суміші в умовах півдня республіки. Тут їх внесли під кукурузу, виноград. І знову одержали відчутну прибавку урожаю.

Тукі, загранизовані полімерними речовинами, що мають класичні властивості, виявились особливо перспективними в умовах зрощення. І зрозуміло: тут поживні елементи добрив швидше, ніж будь-де, вимиваються з ґрунту. Цінна домішка в значній мірі зливалась небажане явище.

Вчені у пошуках пішли далі. До набору основних поживних речовин додали ще й гербіциди. У ліборобстві може виникнути цілком слушне запитання: гербіциди ж використовуються як хімічні прополувачі? Так воно і є. Але тут справа в дозах. Науковці встановили, що за певних умов, якщо хімічні прополувачі застосувати в незначних концентраціях, вони можуть показати

себе і в іншій корисній ролі — стимулятора росту культурних рослин. Є багато видів гербіцидів. У досліді вчені використали симазин. Невелика кількість симазину добре позначилась на рості рослин. Невеличка добавка препарату сприяла більш інтенсивному надходженню до кореневої системи рослин основних поживних елементів. Це підтвердила серія дальших експериментів в умовах радгоспу та дослідного господарства інституту. Набір звичайних туків, внесених окремо, дав прибавку урожаю зерна, кукурузи 4,5 центнера з гектара, а складні добриво, загранизоване з симазином, — 11 центнерів.

Сьогодні науковці інституту можуть похвалитися дослідними зразками складних туків, що містять у собі не лише азот, калій і фосфор, а й гербіциди у таких дозах, що знищують бур'яни; біологічно активні речовини і навіть препарати, які підвищують стійкість посівів до захворювань. Уже випробуються такі тукі, що містять ще й мікроелементи. А це вже новий крок вперед.

Добрива майбутнього — так називають випробувані вченими складні тукі. Нині їх можна побачити лише у лабораторіях та на невеличких дослідних ділянках. Але уже найближчим часом вони, безумовно, здобудуть путівку на широкі колгоспні та радгоспні поля.

В. КАЛИТА, кор. РАТАУ,

ДОБРИВА МАЙБУТНЬОГО

лабораторій Інституту фізіології рослин Академії наук УРСР. Саме тут мені і пригадалася ота давня розмова з колгоспним механізатором.

...Керівник лабораторії доктор біологічних наук Олексій Денисович Хоменко показує цікаві зразки добрив. Одні з них мають вигляд гранул, інші виготовлені у формі плиток. Це складні тукі. З них починали науковці роботу над вирішенням великої народногосподарської проблеми.

Звичайні мінеральні добрива, як відомо, містять лише один якийсь елемент живлення, наприклад, калій у калійній солі. Складні ж або комплексні тукі містять цілий набір тих елементів — калій, фосфор і азот. Це вже знижує трудомісткість їх внесення на поля. Є у них ще одна перевага — вони є концентрованими, тобто містять мінімальну кількість баласту, що також здешевляє їх перевезення, застосування.

Уже випробувано цілу низку зразків комплексних туків, які показали кращі результати, ніж звичайні. Але дослідні зразки ще не були позбавлені загальних вад, характерних для хімічних добрив — поживні речовини швидко, неощадливо «впадалися» рослинам, вимивалися з ґрунту, а отже, використовувались не повністю, частина їх втрачалася.

Дальші пошуки вчених допомогли усунути й цей недолік. Дослідникам спало на думку використати цінні особливості спеціальних хімічних речовин — поліакриламідів та сечовинно-формальдегідних смол. Ці полімери

НАДЗВУКОВА АЕРОДИНАМІЧНА

В Інституті теоретичної і прикладної механіки Сибірського відділення Академії наук СРСР проводяться фундаментальні дослідження в аеродинаміці. Серед них важливе значення мають експерименти, які зв'язані з процесами, що виникають у так званому «прікордонному шарі» — тонкій шарі повітря, що обтікає будь-який літальний апарат. Теорія «прікордонного шару» дозволяє пояснити багато явищ, які відбуваються в польоті з надзвуковою швидкістю.

Сибірські вчені проводять свої експерименти у великій надзвуковій аеродинамічній трубі, яка не поступається ніяким світовим зразкам. Швидкість повітряного потоку в ній досягає 450 кілометрів на годину (в найближчий час вона буде збільшена до восьми з половиною тисяч).

Важливу роль відіграє для експериментаторів швидкість обробки дослідних даних. Цій меті служать унікальні автоматичні швидкодіючі ваги, якими обладнана аеродинамічна труба. Скоро швидкість видачі інформації збільшиться за рахунок введення експериментальних даних в електронно-лінійну машину безпосередньо під час дослідів.

На знімку: надзвукова аеродинамічна труба, яка встановлена в Інституті теоретичної і прикладної механіки Сибірського відділення АН СРСР.

Фото А. Зубцова, (АПН).

У Вірменії на скелястому виступі однієї з численних ущелин, які розсікають схили чотирьохго Арагацу, вже багато років неперушно стоять споруди древнього монастиря Архі. Літописці свідчать, що цей чудовий архітектурний комплекс (він є одним з кращих зразків древньовірменського зодчества) збудовано в 1224 році князями Іване та Закаре Аргутянцями.

Колінь величезної сили землетрус відколдов від кам'яної низки частину скелі з монастирською каплицею на вершині. Як не дивно, але ці монастирські споруди зовсім не постраждали від могутніх підземних поштовхів.

І ось уже кілька років нависла над безоднею каплиця міцно стоїть на похилій скелі. І лише іноді сильні гірські вітри розхитують її разом зі скелею.

На знімку: каплиця, що хитається.

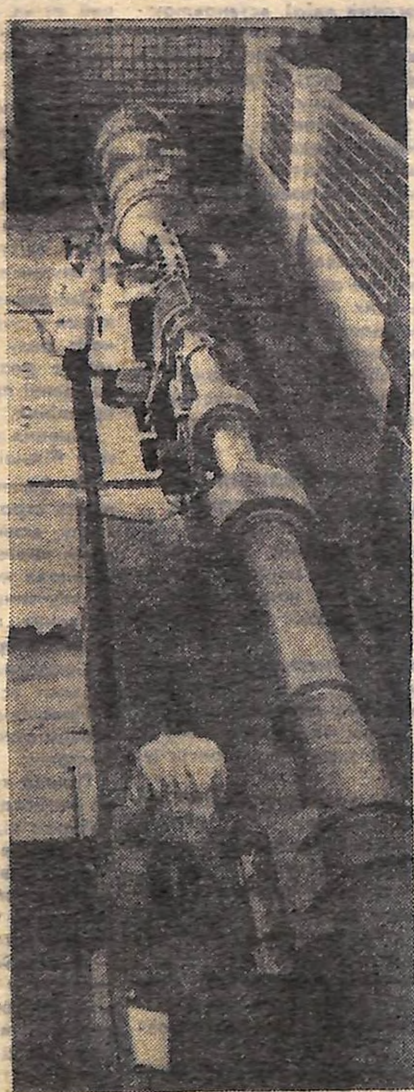
Фото Е. ГАБРИЄЛЯНА, (АПН).

Нью-Йорк віддаляється

Близько 200 мільйонів років Європа і Азія складалі єдиний материк. Потім він «розколовся» і його частини поступово розійшлися.

Вчені стверджують, що ліній колиє єдиного материка — це два гірські пасма, що наввід розтинають Атлантичний океан з півночі на південь. Взяті тут проби показали, що породи, видобуті в центрі долини, 13 000 років, а інші, взяті на відстані 6,5 км, на схід від першої — 290 000 років, каменю однієї з вершин, на відстані 16 км від центра долини, — 740 000 років, і, нарешті, вік уламка, видобутого з другого боку пасма, — 8 мільйонів років...

Науковці пояснюють зміщення материків (приблизно з швидкістю 25 см на рік) ливцями конвекції в середній земній мантії, в результаті чого розплавлені маси із земних надр виносяться на поверхню в районі центрального пасма.

У Вірменії на скелястому виступі однієї з численних ущелин, які розсікають схили чотирьохго Арагацу, вже багато років неперушно стоять споруди древнього монастиря Архі.

ТЕЛЕЕКРАН

● ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

П'ЯТНИЦЯ, 25 квітня. Перша програма, 11.00 — Телевізії (К). 11.10 — Телефільм «Смішні історії». (К). 11.35 — Шкільний екран, Українська мова та література для учнів 8—10 класів. Програма Новосибірської студії телебачення. (К). 12.05 — Рішення партії — в життя. «За 2 млн. 259 тис. тонн кіровоградського хліба». (Кіровоград). 19.00 — Інформаційна програма «День за днем». (Кіровоград). 19.30 — Гімнастика. Чемпіонат СРСР з окремих видів і Кубок СРСР з багатоборства. (М). 21.30 — Естафета новин. (М). 22.15 — «Пансіонат Буланка». Художній фільм. (Кіровоград). 23.00 — Наші оголошення. (Кіровоград).

Друга програма, 12.05 — Творчий портрет Ф. Раєвської. (К). 18.40 — Телевізії. (К). 19.00 — «Черемош». Тележурнал. (Чернівці). 22.15 — Книжкова Ленінська видавництва «Дніпро». (К). 22.50 — Програма Новосибірської студії телебачення. (К). 23.45 — Першість світу з шахів. (К).

СУБОТА, 26 квітня. Перша програма, 9.00 — Гімнастика для всіх. (М). 9.45 — Телевізії. (Ленінград). 11.00 — «Життя та танці». (М). 11.50 — «Таланти твої, Україно». (Чернівці). 12.25 — Художній фільм «Амангелди». (К). 13.40 — Актуальний екран, 14.00 — Документальний фільм. 14.15 — Передача «Здоров'я». (Ленінград). 14.45 — Кубок СРСР з гімнастики. Чоловіки. (Алма-Ата). 15.30 — До 60-річчя героїчної оборони Луганська. «На кургані Слави». Репортаж. (Луганськ). 16.00 — «На меридіанах України». (К). 16.30 — Телефільм «Біг часу». (К). 17.00 — Концерт камерного оркестру музичної школи. 18.00 — Футбол: «Шахтар» — «Кайрат». 18.45 — Програма ювілейного міста. (Луганськ). 16.00 — «На меридіанах України». (К). 16.30 — «Біг часу». (Телефільм). (К). 17.00 — Першість СРСР з футболу. «Шахтар» — «Кайрат». (Донецьк). 18.45 — Програма кольорового телеба-

чення. (М). 20.15 — Теленовини. (М). 20.30 — Світ соціалізму. (М). 21.00 — Інтерклуб студентів. (К). 22.00 — «Шосте липня». Новий художній фільм. (К).

● ПОКАЗУЄ МІКОЛАЇВ

П'ЯТНИЦЯ, 24 квітня, 11.00 — Телевізії. (К). 11.10 — Художній фільм «Олеко Дундич». 17.40 — До 100-річчя з дня народження В. І. Леніна. «Морська душа співачки». (Одеса). 18.30 — Телевізії. (К). 18.50 — Міжнародний огляд. (К). 19.15 — Телефільм «Угрюм-ріка». IV серія. (М). 20.30 — Програма «1+1». (М). 21.15 — «Старт-63». (К). 21.55 — До 100-річчя з дня народження В. І. Леніна. Телефільм «Сталь і троянди». (Запоріжжя). 22.35 — Художній фільм «Олеко Дундич».

П'ЯТНИЦЯ, 25 квітня, 11.00 — Телевізії. (К). 11.10 — Телефільм «Смішні історії». (К). 11.35 — Шкільний екран, Українська мова для учнів 8—10 класів. (К). 12.05 — Художній фільм «Останні залпи». 16.30 — «Ровесник». 17.00 — Програма Новосибірської студії телебачення. (К). 18.40 — Телевізії. (К). 19.00 — «НОП на Чорному морському суднобудівному заводі». 19.20 — Кінохроніка. 19.30 — Чемпіонат СРСР з гімнастики. Жінки. (М). 21.30 — Естафета новин. (М). 22.20 — Художній фільм «Станні залпи».

СУБОТА, 26 квітня, 9.00 — Гімнастика для всіх. (М). 9.45 — Телевізії новин. (М). 10.00 — Музична розважальна передача. (М). 10.30 — «Господарська реформа в дії». (Ленінград). 11.00 — «Життя та танці». (М). 11.50 — «Таланти твої, Україно». (Чернівці). 12.25 — Художній фільм «Амангелди». (К). 13.40 — Актуальний екран, 14.00 — Документальний фільм. 14.15 — Передача «Здоров'я». (Ленінград). 14.45 — Кубок СРСР з гімнастики. Чоловіки. (Алма-Ата). 15.30 — До 60-річчя героїчної оборони Луганська. «На кургані Слави». Репортаж. (Луганськ). 16.00 — «На меридіанах України». (К). 16.30 — Телефільм «Біг часу». (К). 17.00 — Концерт камерного оркестру музичної школи. 18.00 — Футбол: «Шахтар» — «Кайрат». 18.45 — Програма ювілейного міста. (Луганськ). 16.00 — «На меридіанах України». (К). 16.30 — «Біг часу». (Телефільм). (К). 17.00 — Першість СРСР з футболу. «Шахтар» — «Кайрат». (Донецьк). 18.45 — Програма кольорового телеба-

Наша адреса і телефони

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36 Телефони: секретаріату — 29-33-53, відділу пропаганди — 29-35-57, решти відділів — 29-33-55.

«МОЛОДОМУ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Дяникова обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Глівки, 2.